

ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ Φ.Σ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Την Τρίτη 30-01-24 σε γενική συνέλευση, ο Φοιτητικός Σύλλογος Αρχιτεκτονικής αποφάσισε τη συμμετοχή στις μαζικές πανελλαδικές κινητοποιήσεις των τελευταίων 3 εβδομάδων ενάντια στο νομοσχέδιο «Ελεύθερο Πανεπιστήμιο», και την κατάληψη του κτιρίου της Παπαζογλείου όπου στεγάζεται το τμήμα.

Το νομοσχέδιο της κυβέρνησης αποσκοπεί στην ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων, παρακάμπτοντας το άρθρο 16 του συντάγματος. Φοιτητά, μαθητά, εργαζόμενα, μέσα από συνελεύσεις, διαδηλώσεις καταλήψεις και άλλες συλλογικές διαδικασίες, εκφράζουν την αντίθετη στάση τους. Το αποτέλεσμα των μαζικών αυτών κινητοποιήσεων έχει ήδη φανεί, αφού ο πρωθυπουργός δήλωσε πως το νομοσχέδιο θα ψηφιστεί μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου αλλά ο μήνας άλλαξε και δεν έχει καν κατατεθεί στη Βουλή.

Σύμφωνα με την κυβέρνηση, το νομοσχέδιο αποσκοπεί να «λύσει το θέμα του κρατικού μονοπωλίου της παιδείας», επιτρέποντας την ίδρυση «μη κερδοσκοπικών-μη κρατικών» πανεπιστημίων, δημιουργώντας έδαφος για το άνοιγμα παραρτημάτων πανεπιστημίων του εξωτερικού στην Ελλάδα. Αυτό από μόνο του είναι αντισυνταγματικό, καθώς παρακάμπτει το άρθρο 16 του συντάγματος. Συγκεκριμένα:

«...5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους. Συγχώνευση ή κατάτμηση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνει και κατά παρέκκλιση από κάθε αντίθετη διάταξη, όπως νόμος ορίζει.

Ειδικός νόμος ορίζει όσα αφορούν τους φοιτητικούς συλλόγους και τη συμμετοχή των σπουδαστών σ' αυτούς.

6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτουργήμα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων.[...]

8. [...] Η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται...»

Η έννοια των «μη κερδοσκοπικών-μη κρατικών» πανεπιστημίων, στην πραγματικότητα δε στέκει, καθώς επίσημα, τα πανεπιστημιακά ιδρύματα αναγνωρίζονται ως ιδιωτικά και δημόσια. Συγκεκριμένα η Eurostat εξηγεί πως τα ιδιωτικά πανεπιστήμια διακρίνονται σε «ιδιωτικά εξαρτώμενα από την κυβέρνηση ιδρύματα» (Private government dependant institutions), όταν χρηματοδοτούνται κυρίως από δημόσιους πόρους και ως «ανεξάρτητα από την κυβέρνηση» ιδρύματα (Private government independant institutions) όταν χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς πόρους.

Στην πλειοψηφία των Ευρωπαϊκών χωρών¹, τα εξαρτώμενα από την κυβέρνηση ιδρύματα, χρηματοδοτούνται από το κράτος σε ποσοστό 80-100%. Και ενώ τα ανεξάρτητα από την κυβέρνηση ιδρύματα λειτουργούν κυρίως με ιδιωτικούς πόρους, εξυπηρετούν μόνο το 9,8% των φοιτητών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα διεθνή δεδομένα, δεν υπάρχει ιδιωτικό πανεπιστήμιο που να μην χρηματοδοτείται άμεσα ή έμμεσα από το κράτος. Για παράδειγμα φοιτητικά δάνεια για τα δίδακτρα των σπουδών, υποτροφίες προς προπτυχιακά και μεταπτυχιακά φοιτητά, και επιχορηγήσεις στον τομέα της έρευνας των ιδιωτικών αυτών ιδρυμάτων. Εμπειρικά, αντί τα δημόσια πανεπιστήμια να ευνοούνται από τον ανταγωνισμό όπως ισχυρίζεται η κυβέρνηση, η πραγματικότητα είναι πως ο προϋπολογισμός διαιρείται εις βάρος τους.

Όμως πως θα ευνοούσε πραγματικά τις σπουδές μας ο ανταγωνισμός αυτός;

Ήδη τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων ΑΕΙ - Κολλεγίων έχουν εξισωθεί, και η λογική του ατομικού φακέλου των εργαζομένων αποδυναμώνει την επάρκεια του πτυχίου στην αγορά εργασίας. Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια έρχονται να εντείνουν την συνθήκη αυτή.

Με τη θέσπιση της ΕΒΕ και τη μείωση προβλεπόμενων εισακτέων, επαρχιακά τμήματα διαρκώς αποδυναμώνονται, συγχωνεύονται ή και κλείνουν. Η ίδρυση ιδιωτικών ΑΕΙ, και η επιπλέον υποχρηματοδότηση που θα επέλθει, θα πλήξει ακόμα περισσότερο τα επαρχιακά πανεπιστήμια και τις κοινότητές τους.

Η ίδρυση ιδιωτικών ΑΕΙ, θέτει σε κίνδυνο την ακαδημαϊκή ελευθερία στα πανεπιστήμια. Σύμφωνα με το άρθρο 16, οι καθηγητές ΑΕΙ είναι δημόσιοι λειτουργοί, και ισχύει το αυτοδιοίκητο του Πανεπιστημίου συνεπώς

λογοδοτούν στην εκάστοτε Πρυτανεία . Αντίθετα, στα ιδιωτικά ΑΕΙ, οι καθηγητές θεωρούνται ιδιωτικοί υπάλληλοι άρα λογοδοτούν στους μετόχους του κάθε ιδρύματος και ενδεχομένως συμμορφώνονται στα συμφέροντά τους.

Το αποστειρωμένο κλίμα των ιδιωτικών ΑΕΙ, και η απομάκρυνση φοιτητών από τα δημόσια, οδηγούν στην αποδυνάμωση του φοιτητικού συνδικαλισμού και τη μείωση του αγωνιστικού κινήματος.

Συνεπώς, τα χρηματοοικονομικά και ταξικά κριτήρια αυξάνονται και οι σπουδές γίνονται προνόμιο λίγων και εκλεκτών. Συστηματικά οι προηγούμενες κυβερνήσεις, ακολουθώντας τις κατευθύνσεις της ΕΕ, θεσμοθετούν μέτρα που οδηγούν στους αποκλεισμούς (π.χ. Διαγραφές φοιτητών ν+2, Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής, πειθαρχικά), ενώ προωθούν την ιδιωτικοποίηση πτυχίων του πανεπιστημίου (π.χ. ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις στην έρευνα). Κατά συνέπεια οξύνονται οι ταξικές ανισότητες στην εκπαίδευση.

Το φοιτητικό κίνημα, έχει έρθει ξανά αντιμέτωπο με το παρόν νομοσχέδιο, και με τις μαζικές κινητοποιήσεις του '06-'07 διεκδίκησε και κατάφερε την απόσυρσή του. Δεν είναι τυχαίο που η κυβέρνηση φέρνει ξανά το νομοσχέδιο εν μέσω εξεταστικών προσπαθώντας να αποτρέψει αντίστοιχες αντιδράσεις. Παράλληλα επιβάλλει τις ψηφιακές εξεταστικές, με σκοπό να αποδυναμώσει το εργαλείο της κατάληψης και εκβιάζοντας τη φοιτητική κοινότητα να επιλέξει ανάμεσα στον αγώνα και τις σπουδές της. Εναποθέτοντας μάλιστα την ευθύνη απόφασης για τηλεξεταστική στο πρόσωπο του εκάστοτε διδάσκοντα, μεταφέροντας την εκβιαστική του στάση και προς τα πάνω.

Η προσπάθεια καταστολής συνεχίζεται με απειλή εισαγγελικών παρεμβάσεων στις φοιτητικές καταλήψεις.

Όσο η κυβέρνηση βρίσκει μέσα καταστολής των μαζικοποιήσεων, κάνουμε κέντρο αγώνα τις σχολές μας.

Απαιτούμε:

- Όχι στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, να μην κατατεθεί το νομοσχέδιο.
- Όχι στην παράκαμψη και την αναθεώρηση του άρθρου 16.
- Αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν παιδεία για όλα.
- Κατάργηση της ισοτίμησης των πτυχίων μας με όλα τα ιδιωτικά κολέγια.
- Αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης για την εκπαίδευση. Δημόσια και δωρεάν σίτιση και στέγαση.
- Κατάργηση της ΕΒΕ.
- Καταγγέλλουμε τη στάση της κυβέρνησης, καμία σκέψη για τηλεκπαίδευση και αξιοποίησή της για υπονόμευση των συλλογικών δράσεων.

Αποφασίζουμε:

- Κατάληψη του κτιρίου της Παπαζογλείου από 31/01/24 έως 06/02/24.
- Συμμετοχή στο παν εκπαιδευτικό συλλαλητήριο 01/02 στην Περιφέρεια.
- Συμμετοχή στο συντονιστικό των φοιτητικών συλλόγων στο χημικό 01/02.

Φ.Σ. Αρχιτεκτονικής

ⁱ Τα στατιστικά δεδομένα που αναφέρονται προέρχονται από το κείμενο «περί ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων» στην Ελλάδα του Δ. Δαμίγου.